

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Jurečkovou ve věci
žalobkyně

N. H.
bytem X

zastoupené

Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
se sídlem Opletalova 25, Praha 1,

proti
žalovanému

Ministerstvo vnitra,
se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 12. 2. 2026 její žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0348837/DO-2026, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobci o dočasnou ochranu ze dne 12. 2. 2026 zaevidované pod sp. zn. OAM-0348837/DO-2026.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12 269,40 Kč k rukám zástupkyně žalobkyně, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, podává žalobu proti nezákonnému zásahu Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), jenž měl spočívat ve vrácení její žádosti o poskytnutí dočasné ochrany v České republice jako nepřijatelné z důvodu, že žalobkyně již získala dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě Evropské unie.
2. Nezákonost postupu žalovaného žalobkyně spatřuje v aplikaci § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině („Lex Ukrajina“). Toto ustanovení podle jejího názoru rozšiřuje důvody pro vyloučení osoby z poskytnutí dočasné ochrany nad rámec Směrnice Rady 2001/55/ES o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob („směrnice 2001/55/ES“) a Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, kterým byla dočasná ochrana zavedena. Žalobkyně zdůrazňuje, že správní soudy již opakovaně konstatovaly nemožnost aplikace § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina pro jeho rozpor s unijním právem.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Podle žalobkyně byl postup žalovaného zaměřen přímo proti ní a zasáhl do jejích práv. Vrácením žádosti byla omezená na pouhou 90denní dobu pobytu umožněnou držitelům ukrajinského biometrického pasu podle čl. 4 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806. Po uplynutí této doby a při absenci jiného pobytového oprávnění v členských státech EU byla nucena proti své vůli vrátit se na Ukrajinu, kde probíhá válečný konflikt. Žalobkyně namítá, že tím byl postup žalovaného v rozporu s čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/55/ES.
4. Žalobkyně je státní občankou Ukrajiny. V důsledku ruské invaze na Ukrajinu dne 24. 2. 2022 byla nucena opustit svou domovskou zemi a přesunout se do EU. V roce 2023 vstoupila na území Rumunska, kde jí byla poskytnuta dočasná ochrana. Dne 26. 4. 2023 požádala na rumunském Ministerstvu vnitra o zrušení této ochrany, což dokládá ověřeným potvrzením Generálního inspektorátu pro imigraci. V tentýž den také odevzdala průkaz držitele dočasné ochrany.
5. Vzhledem ke zhoršující se bezpečnostní situaci na Ukrajině požádala dne 12. 2. 2026 na pracovišti žalovaného o poskytnutí dočasné ochrany v České republice. Žádost byla žalovaným vrácena s odůvodněním, že žalobkyně již získala dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU, což má být důvodem její nepřijatelnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

6. Z procesní opatrnosti se žalobkyně vyjadřuje rovněž k přípustnosti žaloby, a to s ohledem na vyluku soudního přezkumu obsaženou v § 5 odst. 2 Lex Ukrajina. Podle žalobkyně je tato vyluka v rozporu s unijním právem, a proto je neaplikovatelná. Zdůrazňuje, že podle čl. 29 směrnice 2001/55/ES musí mít každá osoba vyloučená z poskytnutí dočasné ochrany možnost podat opravný prostředek. Ačkoli čl. 29 navazuje na čl. 28 téže směrnice, jenž taxativně vypočítává důvody pro vyloučení (mezi nimiž udělení ochrany v jiném členském státě není), žalobkyně byla fakticky vyloučena z poskytnutí dočasné ochrany z důvodu nad rámec směrnice, tedy v rozporu s unijním právem, přičemž tento důvod byl konstruován až vnitrostátním zákonodárcem.
7. Žalobkyně dále uvádí, že s ohledem na povahu úkonu žalovaného – vrácení žádosti a sdělení důvodu nepřijatelnosti – je jediným dostupným opravným prostředkem podle čl. 29 směrnice 2001/55/ES právě žaloba proti nezákonnému zásahu správního orgánu. Na podporu této argumentace odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2024, č. j. 5 A 47/2024-38, zejména na body 6 až 7.
8. Žalobkyně uvádí, že mezi ní a žalovaným nebylo sporné, že je osobou, na kterou se vztahuje dočasná ochrana podle prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Podle čl. 2 odst. 1 písm. a) tohoto rozhodnutí je dočasná ochrana poskytována mj. ukrajinským státním příslušníkům pobývajícím na Ukrajině před 24. 2. 2022, což žalobkyně splňuje. Tím současně naplnila i podmínky § 3 odst. 1 zákona Lex Ukrajina, jelikož se na ni prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382 povinně vztahuje.
9. Dále žalobkyně uvádí, že ke dni podání žádosti o poskytnutí dočasné ochrany v České republice nebyla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie.
10. Žalobkyně je přesvědčena, že § 5 odst. 1 písm. f) zákona Lex Ukrajina neměl být v jejím případě vůbec aplikován, a to z dvojího důvodu: zaprvé proto, že v době podání žádosti již dočasnou ochranu v jiném členském státě EU nedoržela, a zadruhé proto, že uvedené ustanovení je v rozporu s unijním právem, konkrétně s čl. 28 směrnice 2001/55/ES.
11. Podle žalobkyně čl. 28 odst. 1 směrnice obsahuje uzavřený (taxativní) výčet důvodů, pro které lze osobu vyloučit z poskytnutí dočasné ochrany; jde převážně o důvody související s ochranou veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti. Odstavec 2 téhož článku ukládá členským státům, aby důvody vyloučení posuzovaly pouze na základě osobního jednání žadatele a v souladu se zásadou přiměřenosti. Směrnice žádné další důvody nevytváří a nepředpokládá ani možnost jejich rozšiřování členskými státy. Toto žalobkyně dovozuje zejména z čl. 1 směrnice, která stanoví minimální normy, tedy minimální harmonizaci, od níž se členské státy mohou odchýlit pouze ve prospěch, nikoliv v neprospěch vysídlené osoby. Opačný přístup by podle žalobkyně popřel smysl a účel směrnice (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022-79, bod 64). Z toho dovozuje, že výčet důvodů v čl. 28 odst. 1 směrnice je taxativní a národní zákonodárce jej nesmí rozšiřovat.
12. Prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382 podle žalobkyně použití čl. 28 a 29 směrnice nevyklučuje; podle bodu 15 jeho preambule se členské státy dohodly pouze na neuplatnění čl. 11 směrnice, který upravuje navrácení osob požívajících dočasnou ochranu do členského státu, jenž ochranu poskytl.
13. Čl. 28 směrnice provádí vnitrostátní § 9 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, jehož použití na případy osob vysídlených z Ukrajiny § 4 odst. 2 písm. a) Lex Ukrajina

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

nevyklučuje. Nicméně zákon Lex Ukrajina v § 5 odst. 1 písm. a) až f) konstruuje další důvody nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany, jež podle žalobkyně nemají oporu ani ve směrnici 2001/55/ES, ani v prováděcím rozhodnutí Rady 2022/382. Jde o případy, kdy se řízení o žádosti nezahajuje a žádost je vrácena faktickým úkonem žalovaného, který sdělí důvod nepřijatelnosti. Tento postup však podle žalobkyně fakticky vede k vyloučení osoby z poskytnutí dočasné ochrany ve smyslu čl. 28 směrnice, a jeho důsledky jsou shodné nebo i závažnější než důsledky vydání rozhodnutí o neudělení ochrany podle § 9 zákona o dočasné ochraně cizinců.

14. V jejím případě výsledkem posouzení žádosti jako nepřijatelné bylo ponechání žalobkyně na území České republiky bez pobytového oprávnění, s hrozbou nuceného návratu na Ukrajinu, kde probíhá válečný konflikt, což je podle ní v rozporu s čl. 3 odst. 2 směrnice a s čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
15. Žalobkyně uzavírá, že aplikovaný § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina představuje nepřípustné rozšíření důvodů pro vyloučení osoby z poskytnutí dočasné ochrany nad rámec směrnice, a navíc v neprospěch osoby vysídlené. Závěry správních soudů k nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina jsou podle ní plně použitelné i na písm. f). Odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2025, č. j. 3 A 135/2025-32, který akcentoval, že i důvod podle písm. f) je nutno vykládat ve světle judikatury vztahující se k písm. c) a d), a široce citoval judikaturu Soudního dvora EU (věc Krasiliva) i následnou „dubnovou judikaturu“ NSS z roku 2025.
16. Podle citované judikatury má žalovaný povinnost žádost přijmout, vést řádné správní řízení, poučit žadatele o jeho právech, ověřit, zda mu dočasná ochrana byla v jiném členském státě skutečně udělena a zda stále trvá, a pokud žadatel i nadále usiluje o poskytnutí ochrany v České republice, poskytnout mu součinnost při případném ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě. Aplikace § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina jako procesní překážky („nepřekročitelné procesní brány“) je podle citované judikatury v rozporu s právem EU.
17. Další argumentaci žalobkyně věnuje přesídlení osob mezi členskými státy EU. Podle čl. 26 odst. 4 směrnice 2001/55/ES je přesídlení osoby mezi členskými státy výslovně možné, přičemž článek upravuje i skončení původního pobytového oprávnění v případě přesídlení. Prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382 použití čl. 26 nevyklučuje a naopak vylučuje jen použití čl. 11 směrnice (navracení). Totéž potvrzují Operační pokyny Evropské komise ze dne 21. 3. 2022 (2022/C 126 I/01), které s institutem přesídlení výslovně počítají.
18. K podpoře svých tvrzení žalobkyně odkazuje na rozsudky správních soudů ve skutkově obdobných věcech (např. Městský soud v Praze č. j. 9 A 25/2024-25, č. j. 9 A 7/2024-27; Krajský soud v Brně č. j. 62 A 14/2024-37; Krajský soud v Plzni č. j. 57 A 83/2023-29; a mnohé další). Zmiňuje také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, podle něhož v případě, že osoba již dříve měla pobytové oprávnění v jiném členském státě, avšak ke dni podání žádosti o dočasnou ochranu v ČR jej již nedisponuje (např. z důvodu zrušení na její žádost), nelze použít § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, a žádost musí být věcně projednána.
19. Žalobkyně proto shrnuje, že institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina představuje nepřípustné dotváření unijní právní úpravy a vede k méně příznivým podmínkám, než stanoví směrnice 2001/55/ES. Nesoulad s unijním právem způsobuje podle žalobkyně neaplikovatelnost tohoto ustanovení v jejím případě.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

20. Žalovaný ve vyjádření zdůrazňuje, že žalobkyně spatřuje nezákonný zásah paradoxně v tom, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem č. 65/2022 Sb. Žádost žalobkyně o poskytnutí dočasné ochrany byla vyhodnocena jako nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) tohoto zákona. Podle údajů v informační platformě Temporary Protection Platform (TPP), která slouží ke sdílení údajů o žadatelích a držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy EU, je žalobkyně vedena jako držitelka dočasné ochrany v Rumunsku. Tento stav je v TPP vyznačen označením „tp“ v kolonce „Type of protection“, což znamená, že osoba disponuje povolením k pobytu z titulu dočasné ochrany a stále jej požívá.
21. Žalobkyně sice tvrdí, že se rumunské dočasné ochrany vzdala, a dokládá to potvrzením příslušného orgánu Rumunska, nicméně tento údaj nekoresponduje s daty uvedenými v rumunském vnitrostátním informačním systému, z něhož jsou informace do TPP přenášeny. Podle žalovaného je pro posouzení věci nerozhodné, jaká je příčina tohoto nesouladu. Správní orgán postupuje podle informací, které jsou oficiálně dostupné v TPP, a jelikož jde o systém provozovaný Evropskou komisí, žalovaný má za to, že vychází z důvěryhodných údajů. Tím je podle jeho názoru splněna povinnost podle § 3 správního řádu zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro provedení předmětného úkonu. Po správním orgánu nelze podle žalovaného spravedlivě požadovat, aby ověřoval každý údaj obsažený v informačních systémech, z nichž při své činnosti vychází. Pro naplnění podmínek § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. je podle žalovaného rozhodné, že žalobkyně dočasnou ochranu v jiném členském státě získala a v době podání žádosti byla podle TPP stále její držitelkou.
22. Žalovaný dále uvádí, že žádost o udělení dočasné ochrany je podle zákona č. 65/2022 Sb. žádostí o získání oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na území České republiky (§ 2 odst. 1). Dočasnou ochranou se podle citovaného ustanovení rozumí povolení k pobytu na území České republiky, nikoli institut dočasné ochrany jako takový. Z pohledu unijního práva jde o žádost o vydání pobytového oprávnění podle čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona je žádost nepřijatelná, pokud je podána osobou, která je nebo byla držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU, poté co Ministerstvo vnitra zaslalo Evropské komisi oznámení podle § 3 odst. 3.
23. Ministerstvo vnitra zaslalo takové oznámení Evropské komisi dne 25. 8. 2025, kdy upozornilo na riziko vyčerpání kapacit pro zvládání následků spojených s přílivem vysídlených osob. Oznámení bylo zveřejněno na internetových stránkách Ministerstva vnitra a tvoří součást správního spisu.
24. Žalovaný zdůrazňuje, že z jazykového výkladu § 5 odst. 1 písm. f) vyplývá, že postačí, aby žadatel v jiném členském státě dočasnou ochranu získal; není vyžadováno, aby ji k okamžiku podání žádosti stále požíval. Z toho dovozuje, že i kdyby žalobkyně již v Rumunsku nebyla držitelkou pobytového oprávnění, její žádost by i tak byla nepřijatelná.
25. Žalovaný dále uvádí, že žalobkyně neuvedla žádného rodinného příslušníka na území České republiky, který by byl držitelem dočasné ochrany, a nepřicházelo proto v úvahu udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny podle § 51 zákona o dočasné ochraně cizinců ani podle § 52 téhož zákona z důvodů zvláštního zřetele hodných. Žalovaný proto neviděl žádnou zákonnou možnost, jak žádosti žalobkyně vyhovět jiným způsobem.
26. Dále žalovaný poznamenává, že si je vědom současné judikatury správních soudů, která považuje § 5 odst. 1 písm. f) stejně jako písm. d) za rozporné s unijním právem. Tento rozpor tvoří rovněž hlavní žalobní argumentaci žalobkyně. Žalovaný však namítá, že otázka

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

rozporu dosud nebyla autoritativně rozhodnuta Soudním dvorem EU. Podle žalovaného SDEU měl příležitost se k této otázce vyjádřit ve věci C-753/23 Krasiliva, avšak neučinil tak. Naopak v bodě 30 rozsudku SDEU uvedl, že členské státy mohou zkoumat nejen to, zda je osoba zahrnuta do rozsahu prováděcího rozhodnutí, ale i to, zda již nezískala pobytové oprávnění v jiném členském státě. Podle žalovaného toto vyjádření ponechává členským státům prostor takové žádosti odmítnout.

27. K tomu žalovaný dodává, že členské státy následně přijaly prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, prodlužující dočasnou ochranu do roku 2027, přičemž byly doplněny dva nové body preambule, které podle žalovaného potvrzují, že unijní normotvůrce neměl v úmyslu zakotvit právo osob požívajících dočasnou ochranu volně si vybírat členský stát, v němž budou toto oprávnění čerpat. To podle žalovaného zpochybňuje výklad Evropské komise, jenž byl uveden pouze v dokumentu typu FAQ, nikoliv v Operačních pokynech Komise.
28. Podle žalovaného proto nelze mít za to, že je naplněna doktrína *acte clair* či *acte éclairé*, a nemohou být splněny podmínky pro neaplikaci vnitrostátní právní normy pro její údajný rozpor s právem EU. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) a f) se tedy podle názoru žalovaného nadále aplikují, dokud nebude situace autoritativně vyřešena Soudním dvorem EU.
29. Žalovaný dále uvádí, že praxe některých členských států (např. Spolkové republiky Německo) potvrzuje restriktivní přístup. Žalovaný dokonce přiložil rozhodnutí německého orgánu, který zamítl žádost držitele dočasné ochrany v ČR o vydání stejného oprávnění v Německu a nařídil mu území SRN opustit.
30. Žalovaný proto navrhuje, aby soud zvážil položení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU stran souladu § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. s právem EU. Formulace otázky by podle něj mohla znít:
31. „Brání čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES vnitrostátní úpravě, podle které je nepřijatelná žádost o povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, jestliže cizinec již získal povolení k pobytu z tohoto titulu v jiném členském státě, bez ohledu na to, zda je stále jeho držitelem nebo již ne? Má na toto posouzení vliv dohoda členských států, že nebudou aplikovat čl. 11 směrnice 2001/55/ES?“
32. Žalovaný tedy navrhuje, aby městský soud tuto otázku Soudnímu dvoru EU položil.
33. Pro případ, že by městský soud nevyužil možnosti položit Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku, žalovaný předkládá důvody, pro které na rozdíl od žalobkyně zastává názor, že aplikované ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. je v souladu s právem Evropské unie. Z toho dovozuje, že k žádnému nezákonnému zásahu do práv žalobkyně nedošlo.
34. Podle žalovaného nelze z unijního práva dovodit, že by osobám, které již v jiném členském státě využily práva vyplývajících z dočasné ochrany – zejména získaly povolení k pobytu z tohoto titulu – vznikalo právo domáhat se stejného pobytového oprávnění v dalším členském státě, do něhož se následně o své vůli přesunou. Žalovaný připomíná, že k témuž závěru dospěl i Nejvyšší správní soud ve své tzv. dubnové judikatuře (zejména rozsudek ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42), když konstatoval, že směrnice 2001/55/ES sama o sobě právo na sekundární pohyb nezakládá – s výjimkou situací sloučení rodiny, humanitárních důvodů či přesídlení podle čl. 26 směrnice.
35. Žalovaný dále uvádí, že toto právo nevyplývá ze směrnice ani implicitně. Argumentuje jazykovým a systematickým výkladem čl. 8 odst. 1 směrnice, podle něhož mají členské státy

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

povinnost umožnit vydání povolení k pobytu „osobám požívajícím dočasné ochrany“. Tato povinnost je však formulována společně a nerozdílně pro všechny členské státy. Pokud jednomu držiteli dočasné ochrany již povolení k pobytu bylo vydáno, byla tím povinnost členských států splněna, a to i za ostatní. Účelem čl. 8 odst. 1 je zajistit, aby osoba podléhající prováděcímu rozhodnutí mohla legálně pobývat na území EU jako celku; není jeho cílem zakládat právo na opakované získání téhož oprávnění v různých členských státech.

36. Žalovaný poukazuje také na to, že směrnice rozlišuje mezi osobami, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí (čl. 5), a osobami, které „požívají dočasné ochrany na území členského státu“ – tedy osobami, jimž již bylo pobytové oprávnění vydáno. Toto rozlišení je použito v řadě ustanovení směrnice, např. v čl. 10, 11, 15 či 26. Právě čl. 26 odst. 4 a čl. 15 odst. 6 představují podle žalovaného jedinou výslovnou úpravu případného vydání dalšího pobytového oprávnění držiteli, jemuž již bylo jedno vydáno jinde.
37. Dále žalovaný uvádí, že pokud sekundární pohyb nevyplývá ze směrnice, nemůže být založen ani prováděcím rozhodnutím Rady 2022/382, neboť toto rozhodnutí provádí pouze čl. 5 směrnice a samo o sobě žádná další pravidla netvoří. Neobsahuje ani normativní ustanovení zakládající právo osoby přesunout se z volní úvahy do jiného členského státu a tam získat nové povolení k pobytu.
38. Žalovaný poté přechází k otázce, zda lze toto právo dovodit ze skutečnosti, že se členské státy rozhodly neaplikovat čl. 11 směrnice 2001/55/ES. Citované ustanovení přikládá, a poukazuje, že čl. 11 se týká pouze vzájemných povinností členských států – povinnosti přijmout zpět držitele dočasné ochrany, pokud se bez povolení nachází na území jiného členského státu. Směrnice výslovně připouští, že členské státy mohou na základě dvoustranné dohody tento článek neaplikovat. Nicméně podle žalovaného samotné vypuštění povinnosti předat zpět neoprávněně pobývající osobu nezakládá žádné právo držitele na vydání nového povolení k pobytu v jiném členském státě. Článek 11 totiž neupravuje vzájemná práva držitele, ale povinnosti mezi státy navzájem.
39. Proto podle žalovaného neaplikace čl. 11 nemůže založit právo na sekundární pohyb nad rámec čl. 15 a 26 směrnice. Pokud taková práva dovozuje Nejvyšší správní soud – zejména s odkazem na Operační pokyny Komise a vysvětlení poskytnutá Komisí ve věci C-753/23 –, jde podle žalovaného o dotváření práva nad rámec směrnice. Politická dohoda členských států nemůže dle názoru žalovaného založit právní nárok jednotlivce, není-li takový nárok uveden v samotné směrnici.
40. Žalovaný zdůrazňuje, že mechanismus přesídlení podle čl. 26 směrnice je jediným nástrojem, který směrnice pro přesun držitelů dočasné ochrany upravuje. Je založen primárně na rozhodnutí členských států a teprve sekundárně na souhlasu osoby s přemístěním. To, že byl mechanismus přesídlení upraven právě tímto způsobem, svědčí podle žalovaného o tom, že unijní zákonodárce nezamýšlel vytvořit obecné právo držitelů dočasné ochrany na sekundární pohyb.
41. Žalovaný dále poukazuje na okolnost, že směrnice byla dlouho připravována a jednotlivá ustanovení byla pečlivě diskutována. Čl. 11 byl do návrhu začleněn až při závěrečných jednáních v roce 2001, a důvodová zpráva jej nezodpovídá. Z veřejně dostupných dokumentů z jednání členských států však podle žalovaného vyplývá, že bezpodmínečné právo na sekundární pohyb nebylo unijním zákonodárcem zamýšleno, což má ilustrovat i čl. 9 preambule směrnice.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

42. Z těchto důvodů žalovaný uzavírá, že podle jeho názoru je ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. v souladu s právem EU a jeho aplikace nezasáhla nezákonným způsobem do práv žalobkyně.
43. Žalovaný dále uvádí, že závěr o existenci práva držitelů dočasné ochrany přemístit se do jiného členského státu a tam získat nové pobytové oprávnění neobstojí ani s ohledem na nově přijaté prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, kterým byla dočasná ochrana prodloužena do roku 2027. Toto rozhodnutí obsahuje dva nové recitály, které se výslovně zabývají problematikou tzv. druhotných pohybů. Návrh rozhodnutí byl projednáván výhradně v angličtině a v tomto jazyce byl též sjednán.
44. První z nových recitálů se zabývá situací, kdy osoba, která již požívá dočasné ochrany v jednom členském státě, podá žádost o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě. Podle recitálu by takové žádosti měly být zamítnuty; pojem „zamítnout“ má přitom podle žalovaného autonomní význam v unijním právu a zahrnuje jakoukoli formu negativního vyřízení žádosti (analogicky např. čl. 3 odst. 8 nařízení 2024/134 o azylovém řízení). Recitál výslovně odkazuje na rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-753/23 Krasiliva, a zejména na jeho bod 30. Tento recitál ani rozsudek SDEU podle žalovaného nestanoví žádnou povinnost členského státu poskytovat žadateli asistenci při zrušení dočasné ochrany v jiném členském státě, jak to předpokládá judikatura Nejvyššího správního soudu.
45. Pro úplnost žalovaný cituje recitál (v angličtině i v českém překladu):
46. (4) *Given that a person can benefit from the rights attached to temporary protection in only one Member State at a time, ... Member States should reject residence permit requests ... when it is apparent that the person concerned has already obtained a residence permit ... in another Member State.... This would be coherent with the judgment of the Court of Justice ... in case C-753/23...*
47. Česky:
48. (4) Vzhledem k tomu, že určitá osoba může v daném okamžiku požívat práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, ... členské státy ... by měly zamítnout žádosti o povolení k pobytu ... pokud je zřejmé, že dotyčná osoba již povolení k pobytu získala v jiném členském státě...
49. Žalovaný dále uvádí, že jakékoli pochybnosti ohledně dopadů dohody členských států o neaplikování čl. 11 směrnice 2001/55/ES odstraňuje druhý z nových recitálů prováděcího rozhodnutí Rady ze dne 13. 6. 2025. Pro úplnost cituje i recitál (5) a (6):
50. (5) *Member States agreed unanimously ... not to apply Article 11 ... to persons who enjoy temporary protection ... and who move without authorisation to another Member State...*
 (6) *...nothing should be construed as implying an obligation for a Member State to issue a residence permit ... to a person who received [one] in another Member State.*
51. Česky:
52. (5) Členské státy se jednomyslně dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 ... na osoby, které požívají dočasné ochrany v jednom členském státě a přesouvají se bez povolení do jiného...
- (6) S ohledem na tento kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že členský stát má povinnost vydat povolení k pobytu osobě, která již takové povolení získala v jiném členském státě.

53. Podle žalovaného je z těchto recitálů zřejmé, že podle Rady EU samotná dohoda členských států o neaplikování čl. 11 nemá za následek vznik povinnosti členských států vydat povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany osobě, která již takové povolení získala v jiném členském státě. Rozhodující pro výklad je podle žalovaného skutečná vůle účastníků dohody – tj. členských států – nikoli judikatura vnitrostátních soudů. Nové recitály podle žalovaného jasně odrážejí záměr členských států: nepředávat si držitele dočasné ochrany podle čl. 11 směrnice, avšak nezakládat jim právo na získání dalšího pobytového oprávnění v jiném členském státě dle vlastní volby.
54. Žalovaný dodává, že recitály nejsou součástí normativního textu rozhodnutí, ale představují interpretační vodítko. Jejich účelem je vyjasnit výklad existující právní úpravy. Podle jeho názoru dodatečně objasňují význam dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice 2001/55/ES a potvrzují, že sekundární pohyb držitelů dočasné ochrany je nežádoucí, jak ostatně plyne také z recitálu 9 samotné směrnice.
55. Na základě toho žalovaný uzavírá, že jeho postup byl v souladu s právními předpisy. Žádost žalobkyně správně posoudil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. Žalovaný připomíná, že jeho povinností je nejprve zkoumat nepřijatelnost žádosti podle § 5 uvedeného zákona. To učinil a důvod nepřijatelnosti sdělil žalobkyni na zadní straně žádosti, kterou jí v souladu s § 5 odst. 2 zákona vrátil.

III.

Posouzení žaloby

56. Soud nejprve konstatuje, že žaloba byla podána včas a je přípustná. Judikatura Nejvyššího správního soudu opakovaně dovodila, že vrácení žádosti o poskytnutí dočasné ochrany jako nepřijatelné podle § 5 zákona č. 65/2022 Sb. představuje zásah přezkoumatelný ve správním soudnictví ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s., neboť vyloučení soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 téhož zákona je pro rozpor s čl. 29 směrnice Rady 2001/55/ES neaplikovatelné (srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42, č. 4682/2025 Sb. NSS).
57. Soud rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť k tomuto procesnímu postupu udělili účastníci souhlas a věc nevyžadovala dokazování. Rozhodné skutkové okolnosti byly nesporné a vyplývaly z obsahu správního spisu, zejména z tiskopisu žádosti o poskytnutí dočasné ochrany, který žalovaný žalobkyni vrátil jako nepřijatelný. Soud neshledal, že by jakýkoli další listinný důkaz mohl mít relevanci pro posouzení zákonnosti postupu žalovaného; rozhodnutí záviselo výlučně na právním posouzení.
58. Ze správního spisu plyne, že žalobkyně podala dne 12. 2. 2026 žádost o poskytnutí dočasné ochrany, k níž připojila cestovní doklad a další náležitosti. Žalovaný žádost vrátil s odkazem na § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., neboť žalobkyně „je nebo byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě EU“ a Česká republika zároveň zaslala Evropské komisi oznámení podle § 3 odst. 3 uvedeného zákona. Z podkladů však zároveň vyplývá, že žalobkyně dne 26. 4. 2023 na své žádosti rumunské orgány výslovně požádala o zrušení dočasné ochrany a odevzdala průkaz osoby požívající dočasnou ochranu. Tento údaj sice nebyl dosud promítnut do unijní platformy TPP, avšak žalobkyně jej doložila ověřeným potvrzením rumunského ministerstva vnitra. Z ničeho dále neplyne, že by žalobkyně v době podání žádosti v České republice požívala dočasnou ochranu v Rumunsku.

59. Přezkum podle § 82 s. ř. s. vyžaduje posouzení pěti kumulativních podmínek nezákonného zásahu. První, druhá i pátá podmínka jsou splněny: vrácení žádosti jako nepřijatelné představuje přímý úkon zasahující do práv žalobkyně, který jí brání uplatnit nárok vyplývající z čl. 8 směrnice 2001/55/ES a čl. 47 Listiny základních práv EU. Rovněž je splněna čtvrtá podmínka, neboť žalovaný nepostupoval rozhodnutím, nýbrž faktickým úkonem, jehož povaha odpovídá zásahu ve smyslu judikatury rozšířeného senátu NSS (rozsudek č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Zbývá posoudit podmínku třetí, tj. zda zásah byl nezákonný.
60. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, pokud žadatel je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě a pokud Česká republika zaslala Evropské komisi oznámení dle § 3 odst. 3 tohoto zákona. Žalovaný má za to, že z obou těchto skutečností vyplývá povinnost žádost nepřijmout a vrátit ji bez zahájení řízení. Soud se však shodně s Nejvyšším správním soudem i Soudním dvorem EU neztotožňuje ani s výkladem tohoto ustanovení, ani s jeho slučitelností s právem EU.
61. Soudní dvůr EU ve věci C-753/23 Krasiliva konstatoval, že čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES brání vnitrostátní právní úpravě, která odmítá přijmout žádost o povolení k pobytu osoby požívající dočasné ochrany jen proto, že již podala žádost v jiném členském státě, aniž by byla posouzena její aktuální situace, a aniž by byla poskytnuta možnost účinné soudní ochrany (rozsudek ze dne 27. 2. 2025, body 29–32). Ačkoli Soudní dvůr v uvedené věci neřešil výslovně situaci osob, které již dočasnou ochranu získaly, nýbrž pouze žádaly, Nejvyšší správní soud na jeho závěry navázal v tzv. dubnové judikatuře roku 2025 (rozsudky č. j. 5 Azs 273/2023-27, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42) a dovodil, že i důvod nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina (tj. předchozí získání dočasné ochrany) je v rozporu s právem EU a nelze jej aplikovat. NSS výslovně uvedl, že právo na přesun v rámci EU vyplývá přímo z prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382 a z toho, že členské státy se dohodly na neuplatňování čl. 11 směrnice, a tedy nedopadá automatický mechanismus navrácení (tisková zpráva NSS ze dne 4. 4. 2025). NSS současně judikoval, že žadatel musí mít možnost „zneplatnit“ dočasnou ochranu v původním státě, a teprve pokud tak neučiní, může být jeho žádost zamítnuta meritorně, nikoli odmítnuta jako nepřijatelná
62. Soud proto vyhodnocuje § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina jako ustanovení funkčně totožné s písm. c) a d) téhož odstavce. Jediným rozdílem je formální návaznost na oznámení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina. Tato konstrukce však nemůže mít za následek zvrát judikatury, neboť oznámení podle § 3 odst. 3 představuje toliko politický akt. Jeho účinek je srovnatelný se situací dle čl. 25 odst. 3 směrnice 2001/55/ES, která předvídá, že překročí-li některý členský stát svou kapacitu, přijme Rada EU vhodná opatření na úrovni EU – nikoli že by jednotlivé členské státy mohly jednostranně zabránit osobám požívajícím dočasné ochrany v přesunu do jiného státu (čl. 25 odst. 3 směrnice). Směrnice nedává členským státům oprávnění omezit práva jednotlivců z důvodu jejich kapacitních prohlášení; tím spíše jej nemůže činit vnitrostátní oznámení o riziku takového stavu.
63. Žalovaný poukazoval na nové recitály prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460. Tyto recitály však nejsou normativní, a nelze je vykládat jako změnu směrnice ani jako nový důvod vyloučení z dočasné ochrany. Recitály č. 4 a č. 6 pouze potvrzují, že osoba nemůže současně požívat práv plynoucích z dočasné ochrany ve dvou členských státech, což je závěr, který NSS i SDEU ostatně rovněž přijaly. Z uvedených recitálů však nevyplývá, že by členské státy měly odmítat žádost osob, které se své původní ochrany chtějí vzdát a žádají o

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

její přiznání v jiném státě. Žalovaný v tomto směru dovedl více, než z recitálů plyne; ty neřeší otázku osob, které již ochranu pozbyly či se jí vzdaly, ani možnost přesídlení založenou směrnicí v čl. 2 a čl. 8.

64. Soud proto konstatuje, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je v rozporu s čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES a čl. 47 Listiny základních práv EU, obdobně jako již dříve posouzená ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a d) téhož zákona. Žalovaný měl žádost přijmout, zahájit řízení, ověřit aktuální stav ochrany v Rumunsku (nikoli pouze spoléhat na záznam v systému TPP, který nemá povahu veřejného registru) a žalobkyni poučit o možnosti zrušení případného ještě trvajících pobytového oprávnění.
65. Protože tak neučinil, postupoval v rozporu s právem EU, a tím i s § 2 odst. 4 správního řádu. Zásah spočívající ve vrácení žádosti žalobkyně jako nepřijatelné je nezákonný.
66. Soud uzavírá, že žalobě je třeba vyhovět. Žalovanému se zakazuje v tomto nezákonném postupu pokračovat a ukládá se mu povinnost obnovit stav před zásahem tím, že žádost žalobkyně přijme k věcnému projednání.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

67. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyně na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před označením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
68. Žalovaný je povinen v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu ověřit, zda žalobkyně disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která zároveň v daném hostitelském státě nezanikne ex lege analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina. Pokud žalobkyně nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, pak musí žalovaný vyhovět její žádosti o dočasnou ochranu. Jestliže naopak bude žalobkyně disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobilá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina, pak žalobkyni náležitě poučí o právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a případných důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak žalobkyně neučinila.
69. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. ve věci úspěšnému žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení, které představují zaplacený soudní poplatek 3 000 Kč, odměnu za právní zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), (dále jen „vyhláška“). Podle § 9 odst. 5 vyhlášky z tarifní hodnoty 88 000 Kč, činí výše odměny 4 620,- Kč. Žalobci byla přiznána náhrada za 2 úkony právní služby a to převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky], písemné podání ve věci (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky dále 2 x náhrada paušálních výdajů podle § 13 odst. 4 vyhlášky po 450 Kč a 21 % DPH.

V.

Návrh na vydání předběžného opatření

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

70. S podanou žalobou žalobkyně spojila návrh na vydání předběžného opatření podle § 38 s.ř.s. s tím, že spatřuje jí hrozící vážnou újmu v nebezpečí porušení jejího práva na život, práva nebýt vystaven mučení, krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení, bude-li žalobkyně před projednáním a rozhodnutím o její žalobě nucena vycestovat do země původu. V zemi původu žalobkyně totiž probíhá rozsáhlý ozbrojený konflikt, v jehož rámci dochází k porušování kogentních norem mezinárodního práva veřejného, útokům na civilní obyvatelstvo apod. Žalobkyně současně nemá možnost vycestovat do jakékoliv jiné bezpečné země, jelikož nedisponuje pobytovým oprávněním v jiné zemi, jelikož jak již uvedla výše v Rumunsku nedisponuje pobytovým oprávněním ve formě dočasné ochrany.
71. Jelikož soud o podané žalobě rozhodl ve lhůtě 30 dnů od jejího podání, přičemž žalobě vyhověl, návrhem na vydání předběžného opatření se pro jeho nadbytečnost již nezabýval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. březen 2026

Mgr. Jana Jurečková v.r.

samosoudkyně